

„Kein Abschluss ohne Anschluss – Przejście od szkoły do życia zawodowego w Nadrenii Północnej - Westfalii“

**Rodzice to ważni partnerzy swoich dzieci podczas realizacji akcji kraju
związkowego.**

Orientacja w zakresie wyboru zawodu i kierunku studiów jest nie do pomyślenia bez udziału rodziców

Szanowni Rodzice i Opiekunowie,

w celu zapewnienia bezpiecznej przyszłości Państwa dzieciom oraz możliwości samodzielnego zapracowania przez nie na własne utrzymanie, niezwykle doniosłe znaczenie ma orientacja w zakresie wyboru zawodu i kierunku studiów oraz następujący w dalszej kolejności wybór zawodu. Państwo, będąc rodzicami i opiekunami są tu najważniejszymi partnerami, ponieważ właśnie Państwo są w stanie ocenić zainteresowania, potencjał i zdolności dzieci.

Uczniowie często zadają sobie następujące pytania:

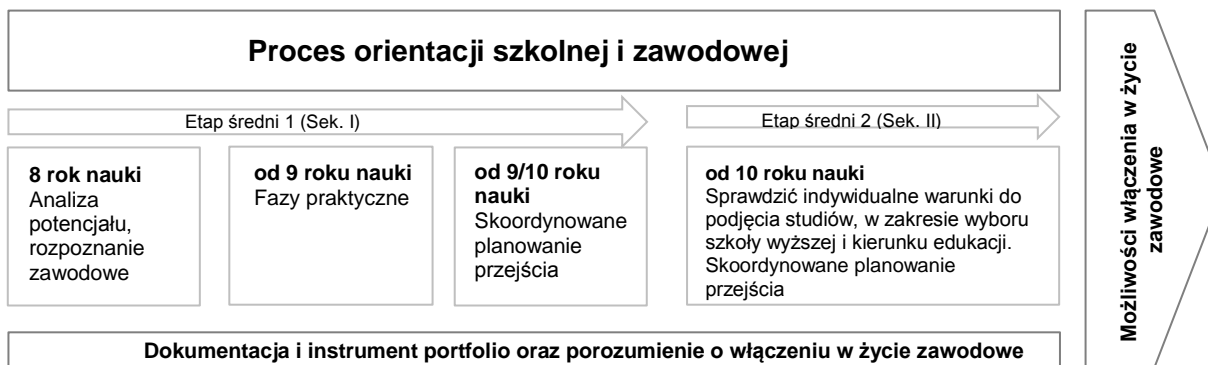
- Jaki zawód będzie najbardziej odpowiadał moim mocnym cechom osobowościowym?
- Czy potrzebne jest w celu jego wykonywania wykształcenie lub ukończenie studiów?
- Jak przygotować się, aby być dobrym kandydatem?

Podczas poszukiwania odpowiedzi na te pytania mogą Państwo intensywnie wesprzeć dzieci, towarzyszyć im i przekazać dobre rady. Szkoły w Nadrenii Północnej – Westfalii oraz eksperci, doradcy zawodowi w agencjach zatrudnienia oferują fachowe i kompetentne wsparcie w zakresie wyznaczonym przez pytania cytowane powyżej oraz pokrewne zagadnienia.

Praktyczne rady

W jaki sposób szkoły wspierają rodziców i młodzież podczas orientacji zawodowej i szkolnej?

W szkołach Nadrenii Północnej – Westfalii doradztwo zawodowe i dotyczące wyboru kierunku studiów jest stałym elementem zajęć lekcyjnych. Podstawą jego realizacji jest krajowa akcja „Kein Abschluss ohne Anschluss”, która przewiduje systematyczny proces orientacji przy współudziale społeczeństwa (ministerstw, gospodarki, związków zawodowych, Federalnej Agencji Pracy) dla każdego ucznia od ósmego roku nauki począwszy, a skończywszy na przejściu ze szkoły do życia zawodowego lub do szkoły wyższej i kolejno do życia zawodowego.

Powyższe odbywa się dzięki różnym tzw. elementom standardowym, które są opisane w treści niniejszej informacji (**Koordinator w zakresie wyboru kierunku studiów i zawodu (StuBo)**, **Biuro orientacji zawodowej (BOB)**, **analiza potencjału**, **instrument portfolio np. paszport wyboru zawodu NRW**, **fazy praktyczne**, **porozumienie o włączeniu w życie zawodowe** etc.). Celem jest dobre przygotowanie młodych ludzi do przejścia w taki sposób, aby dobrze poradzili sobie w chwili rozpoczęcia życia zawodowego.

1. **Koordinator w zakresie wyboru kierunku studiów i zawodu (StuBo)**, reprezentowany w co najmniej jednej osobie w każdej szkole, jest nauczycielem będącym osobą kontaktową dla rodziców i uczniów oraz dalszych partnerów pozaszkolnych.
(patrz: www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/stubo/)

Dobra rada: W razie potrzeby zachęcamy do uzgodnienia terminu wizyty u StuBo w Państwa szkole. Godziny przyjęć dostępne są na stronie internetowej szkoły, do której uczęszcza Państwa dziecko.

2. **Biuro orientacji zawodowej (BOB)** to w wielu szkołach centralny punkt informacyjny, przewidziany w celu umożliwienia wszelkich aktywności i rozmów oraz adres kontaktowy dla wszelkich spraw z zakresu doradztwa zawodowego oraz dotyczącego wyboru studiów w szkole. Dyżurujący tu w wyznaczonych godzinach doradcy Agencji Pracy oferują porady w zakresie indywidualnych zagadnień związanych z wyborem zawodu. Tutaj dostępne są również dla Państwa materiały informacyjne. Bliższe informacje o godzinach otwarcia i planowanych akcjach zamieszczone są na stronie internetowej szkoły, do której uczęszcza Państwa dziecko.
(patrz: www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/berufsorientierungsbuero/)

Dobra rada: Prosimy o zapoznanie się z ofertą BOB szkoły, do której uczęszcza Państwa dziecko.

3. Orientacja zawodowa Państwa dziecka rozpoczyna się w ósmym roku nauki w chwili przeprowadzenia **analizy potencjału**. Dzięki niej młodzi ludzie otrzymują informację o ich potencjale oraz mocnych stronach. Analiza ta umożliwi rozeznanie się w dalszym procesie orientacji zawodowej w zakresie odpowiednich obszarów zawodowych i wyszukanie miejsc, w których odbędą się zajęcia praktyczne. Przygotowanie i późniejsze dopracowanie odbywa się na zajęciach szkolnych. Analiza potencjału jest jednodniowym wydarzeniem, odbywa się poza szkołą. W tym dniu dzieci poznają swoje zainteresowania i swój potencjał w odniesieniu do życia zawodowego na podstawie różnych zadań, do których wykonania są zobowiązane. Rodzice mogą oczywiście wziąć udział w rozmowie podsumowującej badanie. Ponieważ analiza potencjału przeprowadzana jest przez pozaszkolny podmiot edukacyjny, potrzebna jest Państwa zgoda w postaci podpisu, złożonego na oświadczeniu o ochronie danych osobowych. Podmiot edukacyjny poinformuje Państwa pisemnie o przebiegu analizy potencjału, a w szczególności o tych obszarach, które zostaną poddane szczególnej obserwacji. Podczas rozmowy podsumowującej mogą Państwo wraz z dzieckiem zdecydować o tym, czy Państwa dziecko skorzysta z wyników analizy potencjału w trakcie dalszych etapów doradztwa w zakresie wyboru zawodu lub kierunku studiów organizowanych w szkole. W różnych typach szkół analiza potencjału przeprowadzana jest na różne sposoby.
(patrz: www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/potenzialanalyse/)

Dobra rada: Zachęcamy do wzięcia udziału w rozmowie podsumowującej, odbywającej się w szkole po przeprowadzeniu analizy potencjału, oraz do wykorzystania możliwości zezwolenia nauczycielom, którzy uczą Państwa dziecko, do wykorzystania wyników analizy potencjału w szkołach w celach związanych z doradztwem zawodowym. Prosimy o przekazanie wyników Państwa dzieci nauczycielom w szkole. Do tej czynności Państwo jednak nie są zobowiązani.

4. Ważnym narzędziem szkolnego doradztwa jest **instrument portfolio**, jak np. paszport wyboru zawodu NRW. Paszport wyboru zawodu to segregator, będący dla uczniów narzędziem pracy przez cały czas trwania procesu wyboru zawodu i kierunku studiów. Zawiera przykładowo ważne informacje, do których można w każdej chwili powrócić, listy kontrolne i dokumenty. Ponadto możliwe jest umieszczenie w nim wyników analizy potencjału, poświadczeń o odbyciu zajęć praktycznych i świadectw. Porozumienie o przejściu to dokument, w którym uczniowie notują w formie pisemnej właśnie decyzje, podjęte przez nich w związku z przejściem ze szkoły w życie zawodowe lub do studiów wyższych oraz wyznaczają następny etap na drodze do wymarzonego zawodu.

(patrz: www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/portfolioarbeit)

Dobra rada: Zachęcamy do regularnego przeglądania paszportu wyboru zawodu Państwa dziecka! Prosimy o okazanie dziecku wsparcia i motywowanie go do zabierania segregatora na wszelkie rozmowy doradcze w szkole i instytucjach doradztwa zawodowego.

5. Od końca ósmego roku nauki uczniowie, uczestnicząc w różnych **fazach praktycznych**, gromadzą pierwsze, realistyczne doświadczenia i wyobrażenia o życiu zawodowym. Podczas trzech etapów rozpoznania obszarów zawodowych, z których każdemu poświęca się jeden dzień nauki szkolnej, młodzi ludzie poznają czynności zawodowe na żywym przykładzie w zakładzie pracy. Rozpoznania obszarów zawodowych wspierane przez organizujące je podmioty, polecane są tym uczniom, którzy w przyczyn organizacyjnych (jeżeli obszar zawodowy nie nadaje się do faktycznego zapoznania się z nim, np. w rzemiośle budowlanym) lub innym nie mogą wziąć udziału w wizycie w zakładzie pracy. Dzięki pośrednictwu pozaszkolnych podmiotów edukacyjnych młodym ludziom zapewnia się wgląd w różne obszary zakładu pracy. W takim przypadku nastąpi ich wdrożenie w przykładowy przebieg dnia roboczego przy współudziale odpowiednio wykwalifikowanego personelu, tak, aby młodzi ludzie byli w stanie wyobrazić sobie ten obszar zawodowy. Doświadczenia zabrane podczas rozpoznania obszarów zawodowych omawiane są w następstwie na zajęciach lekcyjnych w celu zachęty do rozwagi i podjęcia w późniejszym czasie uzasadnionej decyzji o wyborze zawodu.

Podczas praktycznych zajęć w zakładzie trwających zasadniczo dwa tygodnie młodzi ludzie zostaną aktywnie włączeni w życie zawodowe mogą wziąć udział w ćwiczeniach praktycznych, obserwacjach, jak również prowadzić rozmowy z innymi pracownikami zakładów.

Kursy praktyczne są organizowane według wymogów, które stawia młodym ludziom pierwszy rok nauki zawodu. Są one oparte o rozpoznanie obszarów zawodowych i wspierają fachowe i społeczne kompetencje szczególnie tych uczniów, którzy potrzebują wsparcia. Uczniom zadaje się w tym czasie polecenia możliwie najbardziej zbliżone do rzeczywistości i praktyki, w celu wsparcia dojrzałości i orientacji w zakresie włączenia w życie zawodowe oraz umożliwienia podjęcia kształcenia zawodowego. Zapewnia się kursy praktyczne organizowane przez specjalizujące się w tej dziedzinie podmioty zewnętrzne.

Praktyki długotrwałe kierują się zasadniczo w stronę tych uczniów, którzy proszą o szczególne wsparcie w zakresie udanego przejścia do kształcenia zawodowego. Długotrwałe praktyki służą przyuczeniu młodych ludzi do wyrównania wymogów zawodu z zastosowaniem własnych mocnych stron i własnego potencjału i zwiększenia szans na rynku kształcenia i na rynku pracy, bez zagrożenia dla ukończenia szkoły głównej. W tym celu młodzi ludzie pracują raz w tygodniu w zakładzie realizującym kształcenie praktyczne. Warunkami są polecenie młodego człowieka przez konferencje klasową oraz zgodna ucznia i rodziców, ponieważ ten rodzaj praktyki jest działaniem dobrowolnym.

(patrz www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/praxisphasen/).

Dobra rada: Należy porozmawiać z dzieckiem o jego doświadczeniach zebranych podczas rozeznania obszaru zawodowego i pomóc mu w poszukiwaniu zakładu realizującego kształcenie praktyczne. Należy zachęcać dziecko, aby gromadziło doświadczenia, których zakres przekracza obowiązkowe zajęcia praktyczne, np. drogą podjęcia dobrowolnej praktyki w czasie wakacji. Należy motywować dziecko do gromadzenia doświadczeń również w zawodach, które nie są typowe dla jego płci. Postępowanie takie może otworzyć przed dzieckiem nowe, obiecujące perspektywy zawodowe.

6. W dziewiątym roku nauki dziecko otrzyma formularz „Skoordynowane przejście z porozumieniem o włączeniu w życie zawodowe“, w skrócie **Porozumienie o włączeniu w życie zawodowe**. Państwa dziecko zapisuje w nim dwa ważne punkty:

- Jaką decyzję podejmuje w zakresie przejścia z etapu szkolnego w życie zawodowe / na studia wyższe (w tym czasie) oraz
- jakie kolejne etapy planuje w celu osiągnięcia (wymarzonego) zawodu.

Formularz jest własnością dziecka i powinien być umieszczony w instrumencie portfolio.

Ważne jest, aby pomyśleć o tym, co nastąpi po ukończeniu szkoły: kształcenie zawodowe, dalsza edukacja szkolna czy też studia wyższe?

Na tym ważnym etapie orientacji ważne jest Państwa wsparcie. Państwo pomagają dziecku w odnalezieniu drogi pomiędzy (wymarzonym) zawodem a realistyczną możliwością własnego rozwoju.

(patrz www.berufsorientierung-nrw.de/standardelemente/uebergangsgestaltung-/anschlussvereinbarung/)

Dobra rada: Zachęcamy do zasięgnięcia informacji o doradztwie w szkole prowadzonym przed doradców zawodowych z Federalnej Agencji Pracy dla Państwa dziecka. Prosimy włączyć się aktywne w proces orientacji dziecka.

W jaki sposób agencja pracy wspiera rodziców i uczniów przy orientacji w zakresie wyboru zawodu / kierunku studiów?

Wcześniejsze informowanie wszystkich rodziców i młodych ludzi stojących przed koniecznością wybrania drogi dalszej edukacji, należy do zadań federalnej agencji pracy, która od wczesnego etapu towarzyszy Państwu, Państwa dzieciom oraz nauczycielom w zakresie wyboru zawodu / kierunku studiów. Prowadzone przez nią doradztwo jest neutralne, bezpłatne i odbywa się w ramach wzajemnego zaufania. Federalna agencja pracy organizuje ponadto imprezy służące orientacji w życiu zawodowym w szkole, Centrum Informacji Zawodowej (BIZ) i innych miejscach. W Centrum Informacji Zawodowej dostępnych jest ponadto wiele informacji dla rodziców i uczniów. W BIZ regularnie składają wizyty delegacje szkolne.

(patrz: www.arbeitsagentur.de)

Dobra rada: Zachęcamy w przypadku dzieci rozpoczynających ósmy rok nauki uzgodnienie terminu rozmowy z właściwym doradcą zawodowym. Nazwiska i godziny urzędowania dostępne są na stronie internetowej szkoły.

W jako sposób gospodarka i związki zawodowe wspierają rodziców i uczniów w zakresie wyboru zawodu / kierunku studiów?

Zakłady i przedsiębiorstwa to ważni partnerzy w procesie orientacji w zakresie wyboru zawodu / kierunku studiów. Oferują one uczniom praktyczną możliwość poznania określonego zawodu w miejscu pracy, np. w zakresie rozeznania obszaru zawodowego lub praktyk, lub też partnerstwa w zakresie nauki. Pozwala to młodym ludziom na odpowiednio wczesne wyobrażenie sobie życia zawodowego. Wiele przedsiębiorstw organizuje „Dni otwartych drzwi” lub podobne imprezy informujące o zakresie działalności przedsiębiorstwa oraz zawodach i opcjach kształcenia. Przedsiębiorstwa oraz inne instytucje, takie jak izby przemysłowe, związki, szkoły wyższe prezentują się również na giełdach edukacyjnych, targach zawodowych itp. i informują o zawodach, możliwościach kształcenia i wielu innych zagadnieniach. Izby, jako partnerzy przedsiębiorstw zachęcają je do organizowania odpowiednich miejsc pracy. Przy wsparciu izb przedsiębiorstwa delegują do szkół np. tzw. ambasadorów kształcenia. Są to zwykle osoby pobierające naukę w drugim roku edukacji, którzy są w stanie przekazać uczniom autentyczny wgląd we wszystkie możliwości kształcenia, przekazując własny, osobisty zakres doświadczeń.

Związki zawodowe dysponują stosownymi informacjami o zadowoleniu osób pobierających naukę w różnych branżach i zawodach. Zachęcamy do wykorzystania tych ofert i skorzystania z organizowanych imprez wraz z dziećmi.

Życzymy Państwu i Państwa dzieciom pomocnych doświadczeń w orientacji wyboru zawodu / kierunku studiów oraz podjęcia właściwej decyzji!!